

**Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение
«Детский сад №1 «Солнышко» общеразвивающего вида» Сармановского
муниципального района Республики Татарстан.**

Тема: Әйләнә-тирәне саклау – безнең изге бурычыбыз.

Воспитатель:
Гаделшина Ризид
Робертовна

Кереш

Экология дөнъякүлэм әһәмятле, мөһим мәсьәләләрнең берсе булып тора. Ул үзенең актуальлеге белән бүген бөтен кеше алдына килеп басты. Бүгенге көндә табигатьне саклау, балаларга экологик тәрбия бирү иң зур проблемаларның берсе булып тора. Чөнки сулаган һавабыз, эчәр суыбыз пычрак, үстергән жиләк-жимешләребез төрле авырулар китереп чыгара башлады. Табигать , бөтен тереклек зур куркыныч астында. Куе кара урманнар, яшел болыннар, тирән сулы елгалар кая китте? Бу сораулар һәркемне уйландыра. Менә шуның өчен бөтен көчөбезне табигатьне саклауга, экологик хәлне яхшыртуга юнәлдерергә тиешбез. Табигатьнең киләчәге, бөтенлеге кеше кулында. Экология проблемасының үзебез яши торган җирдә тирәлектә дә чагылуы без- тәрбиячеләрдә борчылу тудыра һәм төрле педагогик эшчәнлеккә этәрә. Мәктәпкәчә яшәтәге балаларга аеруча кызыксынучанлык хас. Алар бигрәк тә аны урап алган мөһит , тирәлек, табигатькә игътибар итәләр. Табигатьне күзәтү, аны өйрәнү, сакларга омтылу- балаларның рухи дөнъясын баета, уйларга өйрәтә. Шуның өчен балалар бакчасында тирә-якны өйрәнү, табигатькә сакчыл караш, экологик тәрбия зур урын алып тора.

Тәрбияви бурычларны тормышка ашыру максатыннан балалар бакчасында бик күп кырлы эш алып барыла. Июль аеның өченче атнасында еллык план буенча бакчабызда **“Әйләнә тирәне саклау” атналыгы** булып узды. Һәр төркемдә экологик почмак булдырдык. Анда яшь үзенчәлекләренә туры килә торган гөлләр: бегония, алоэ, герань, традесканция гөлләре бар. Балалар һәр көнне гөлләрнең ничек үскәннән, чәчәк атуын күзәтәләр, төпләрен йомшарталар, тузанын сөртәләр, сулар сибәләр. Шау чәчәктә утырган гөлләрнең матурлыгына сокланалар. Әгәр тәрбияләмәсәң, аларның шулай үсмәячәген, үсемлекләренң тере табигать икәннән, аларның үсешенә һава, су, яктылык кирәклеген үз күзләре белән күрәләр. Монда безнең тәҗрибәле тәрбиячеләребезнең өлеше зур. Һәм бу эшненә нәтижәсе булып, бакчабыз шау чәчәктә утыра.

“Иң яхшы стенд, почмак” муниципаль конкурсына эзерлек эшләрә төгәлләнәп килә. Шул уңайдан һәрбер төркемдә кулланма материаллар ясалды, стендлар, стенгазеталар чыгарылды, экскурсияләргә барылды. Ишек алдындагы мәйданчыкларга килгәндә, монда эти-әниләрнең ярдәме зур булды. Бик матур, файдалы итеп төрледән-төрле атрибутлар ясап алып килделәр. Балалар өчен көчләрен кызганмадылар.

Төрле тәжрибәләр үткәрү дә балаларга бик ошый. Су, һава, ташлар, туфрак, ком белән үткәрелгән тәжрибәләр балаларга табигатьне тагы да яхшырак аңларга ярдәм итә, аларның уйлау, фикерләү дәрәжәсен камилләштерә. Тәжрибә ярдәмендә балалар яна әйберләр белергә омтыла, ижади эзләнә, аның күңелендә яна сораулар туа, ул үзлектән төрле нәтижәләр ясарга өйрәнә.

Уртанчылар төркеме балалары(тәрбиячеләре Ризатдинова Ә.К.), эти-әниләр белән берлектә, кичке якта табигатькә ял итәргә, күңел ачарга чыктылар. Анда алар төрле уеннар, ярышлар үткәрделәр. Табигатьнең матурлыгын күреп, аңа сокланып, рәхәтләнәп ял итеп кайттылар.

Матур әдәбият әсәрләре , татар халык авыз ижаты туган як табигате турындагы белемнәрне киңәйтәргә ярдәм итә. Табышмаклар, әкиятләр, тизәйткечләр, мәкаль, әйтемнәр куллану экологик тәрбия бирүдә бик отышлы. Бала уйлы , фикер йөртә, сөйләм телен баета, белем ала.

Йомгаклау

Балалар бакчасында гына экологик тәрбия биреп, ата-аналар тарафыннан ярдәм, алар белән аңлашып эшләү булмаса, үңай нәтижәләргә ирешеп булмый. Шунның өчен иң беренче чиратта табигатьне саклау , яклау үрнәкләрен без-зурлар үзебез күрсәтергә тиеш. . Табигать белән аралашудан үзебез генә түгел, ә балалар да ямь тапса иде. Табигатькә барганда үзебезне кунакка барган кебек итеп хис итсәк иде.

Әдәбият:

1. Юный эколог: программа воспитания дошкольников» под редакцией Николаева С.Н. Мозаика-Синтез». 2014
2. “Жил каян килә?”, Ленар Шәех, Казан, 2010
3. “Үстерешле уеннар” З.М. Зарипова, Казан, 2013